

Vergaderjaar 2022–2023

35 466

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Financiën (IXB) voor het jaar 2020 (Derde incidentele suppletoire begroting inzake noodpakket banen en economie 2.0 en COVID-19 crisismaatregel SURE)

Nr. 17

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 28 september 2022

Op 19 mei 2020 hebben de EU-lidstaten in de Raad van de Europese Unie het noodinstrument SURE goedgekeurd (European instrument for temporary support to mitigate unemployment risks in an emergency). SURE is een instrument voor tijdelijke steun om inkomensverlies van burgers als gevolg van de COVID-19-uitbraak op te vangen en de toename in werkloosheid en de gevolgen ervan te beperken, alsook sommige uitgaven ten behoeve van gezondheid te financieren. Over de ontstaansgeschiedenis van SURE, de inhoud van de verordening¹ en de budgettaire gevolgen bent u onder meer geïnformeerd middels mijn brief van 20 mei 2020.² Met deze brief informeer ik u over aanpassingen in het maximale bedrag dat aan enkele lidstaten, namelijk Roemenië en Bulgarije, kan worden uitgeleend in het kader van SURE.

De Europese Commissie kan onder SURE namens de Europese Unie tot 31 december 2022 voor 100 miljard euro aan leningen aantrekken op de kapitaalmarkten of bij financiële instellingen om die vervolgens als leningen aan lidstaten te verstrekken. Terugbetaling wordt gegarandeerd door de marge onder het Eigenmiddelenplafond en de aanvullende bilaterale garantie die alle EU-lidstaten hebben afgegeven. De bilaterale garanties lopen tot 31 december 2053.

Volgens de SURE-verordening kunnen landen die sinds 1 februari 2020 te maken hebben met plots en sterk gestegen overheidsuitgaven als gevolg van nationale maatregelen die rechtstreekse verband houden met werktijdsverkortingsregelingen of soortgelijke maatregelen een lening onder SURE aanvragen om de sociaaleconomische gevolgen van de COVID-19 uitbraak op te vangen. Middelen die onder SURE worden

¹ Verordening (EU) 2020/672 van de Raad van 19 mei 2020 betreffende de instelling van een Europees instrument voor tijdelijke steun om het risico op werkloosheid te beperken in een noodtoestand (SURE) als gevolg van de COVID-19-uitbraak.

² Kamerstuk 35 466, nr. 3.

toegekend moeten hoofdzakelijk worden gebruikt voor dergelijke maatregelen en, waar passend, ter ondersteuning van sommige zorgmaatregelen, met name gerelateerd aan de werkplek.³ De verordening vereist dat de Commissie na een aanvraag door een lidstaat voor SURE-middelen bovengenoemde stijging van de overheidsuitgaven verifieert. Op 13 september jl. zijn voor 19 landen uitvoeringsbesluiten voor het gebruik van SURE goedgekeurd door de Raad van de Europese Unie (de Raad). Via deze uitvoeringsbesluiten wordt de Europese Commissie gemandateerd namens de Unie een maximum bedrag aan een land uit lenen.

Op 26 mei heeft Roemenië de Commissie verzocht om een aanpassing van het uitvoeringsbesluit. De gecommiteerde maximale leensom is met ongeveer 1 miljard naar beneden bijgesteld tot 3 miljard euro. Roemenië bleek minder behoefte aan middelen te hebben dan aanvankelijk was ingeschat. In het besluit wordt ook beschreven dat enkele maatregelen waarvoor Roemenië aanspraak kan maken op een lening zijn verlengd of nieuw zijn toegevoegd. Het aangepaste uitvoeringsbesluit is op 18 juli door de Raad goedgekeurd.⁴

Daarnaast heeft de Europese Commissie op 13 september jl. voor Bulgarije een aanvullend voorstel voor een uitvoeringsbesluit van de Raad gedaan. Volgens het voorstel wordt het maximale bedrag dat Bulgarije mag lenen onder SURE verhoogd met 460 miljoen euro tot 971 miljoen euro. Bulgarije mag hiermee onder andere tijdelijke loonsubsidies financieren voor het behoud van banen, tijdelijk personeel aannemen in ziekenhuizen en overuren van ziekenhuismedewerkers betalen. Ook mag Bulgarije een toeslag financieren om het inkomen in stand te houden van ouders die thuis moesten blijven vanwege de zorg voor kinderen met speciale onderwijsbehoeften.

Bulgarije kan tot maximaal 39 maanden na goedkeuring van het uitvoeringsbesluit leningen invoeren. Deze kunnen een maximale gemiddelde looptijd hebben van 15 jaar. Uitbetaling van de toegekende middelen gebeurt aan de hand van de overeengekomen en eventueel aangepaste leenovereenkomst tussen de Europese Commissie en Bulgarije.

De Raad heeft op 20 september het voorgestelde uitvoeringsbesluit goedgekeurd. Het kabinet is van mening dat de maatregelen die Bulgarije middels het uitvoeringsbesluit van de Raad kan financieren, recht doet aan de doelstellingen en de vereisten van SURE. Het kabinet heeft daarom ingestemd met het voorgestelde uitvoeringsbesluit. Na goedkeuring van het aanvullende uitvoeringsbesluit voor Bulgarije is in totaal 93,8 miljard euro aan SURE-middelen toegekend.

De Minister van Financiën,
S.A.M. Kaag

³ Artikel 3 van de verordening.

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022D1262&from=EN>.